

Ytha Kempkes
**'DE WERELD HEEFT
JUUST DIE
FEMINIENE WAARDEN
NODIG'**

INTERVIEW
bijlage

Na een carrière bij internationale organisaties als de Verenigde Naties leidt econome Ytha Kempkes (49) nu *Atelier Made Here*, een kleine coöperatie van gevluchte kleermakers.

TEKST Elleke van Duin
FOTOGRAFIE Stef Nagel

'Het is zó bijzonder om kleding te dragen die in ons eigen atelier is gemaakt.'

Bij het houten 'doe-het-zelfkunstwerk' van de Nigeriaanse Gerald Chukwuma.

Voor mij komt veel samen bij Atelier Made Here. Het creëren van eerlijke banen en een alternatief bieden voor de zwaar vervuilende kledingindustrie. Ik ben van het meest bureaucratische macroniveau naar het ondernemende microniveau gegaan. Voor een ander klinkt het als een plotseling switch, voor mezelf is er een duidelijke rode draad tussen de verschillende banen en functies die ik heb bekleed.

EXPAT-JEUGD

Mijn vader werkte voor Bruynzeel en werd in 1970 voor zijn werk uitgezonden naar Brazilië. Hij, mijn moeder en mijn twee oudere zussen verhuisden van Waddinxveen naar een klein stadje aan de monding van de Amazone. Daar werd ik geboren. Twee jaar later gingen we terug naar Nederland om vervolgens weer te vertrekken naar Pointe-Noire, de tweede stad van Congo. We zaten op een Franse school, waren de enige Nederlanders. Ik was dol op het tropenleven. We brachten veel tijd met het gezin door, buiten op het strand, bij de zee. Ik heb er heel mooie herinneringen aan. Tegelijkertijd maakten mijn ouders ons heel bewust van de ongelijkheid om ons

**'MIJN
SENSITIVITEIT
BESCHOUW IK
als een mooie
eigenschap'**

In de woonkamer met Britse langhaar Simba.

heen. Na vier jaar keerden we wederom terug naar Nederland en gingen we in Bergen wonen. Daar belandden mijn zussen en ik op de Europese school, op de Franstalige afdeling. Ik moest enorm wennen, moest opeens door weer en wind op de fiets naar school. Als ik thuiskwam, was mijn moeder er niet. In Congo was ze vooral moeder en huisvrouw, nu had ze haar vroegere carrière als maatschappelijk werkster weer opgepakt. Hoewel het behoorlijk wennen voor me was, ben ik nog steeds heel blij met haar als rolmodel; als werkende moeder met een enorm sociaal hart.

VERENIGDE NATIES

Na mijn eindexamen ging ik in Tours geschiedenis studeren. Ik voelde me meer Française dan Nederlandse, maar

eenmaal daar realiseerde ik me dat ik ook niet echt Frans was. Ik keerde terug naar Nederland en omdat ik heel graag iets wilde doen aan het onrecht in de wereld ging ik ontwikkelingseconomie studeren in Wageningen. Tijdens mijn studie deed ik vanuit Togo onderzoek in zowel Ghana als Burkina Faso en liep ik stage in Costa Rica. Een baan in het buitenland lag voor de hand, maar ik werd snel snel na mijn studie depressief. Mijn relatie van vijf jaar, met mijn eerste liefde, was uitgegaan, al bleek die breuk niet eens zozeer de oorzaak. Blijkbaar liep ik mezelf al jaren voorbij. Ik sliep niet meer, at niet meer, viel tien kilo af. Gelukkig krabbelde ik met behulp van medicatie en een goede therapeut vrij snel op. Een jaar na mijn afstuderen verhuisde ik naar Trinidad en Tobago,

**'IK KAN EEN
HEEL EIND
MEEKOMEN
in de
masculiene
wereld'**

waar ik een baan had gekregen als econoom gespecialiseerd in werkgelegenheid bij de International Labour Organization, onderdeel van de Verenigde Naties. Ik hield me bezig met onderwerpen als 'eerlijke banen', het tegengaan van kinderarbeid en het recht op een leefbaar loon. Na twee

mooi dingen van het leven

favoriete boek

'De jongen, de mol, de vos en het paard van Charlie Mackesy. Omdat het teruggaat naar de essentie. De teksten zijn even treffend als troostend en de tekeningen zijn zo liefdevol.'

lievelingsplek

'De woonkamer. Daar is het rustig, kan ik lekker werken en ben ik omringd door mooie herinneringen. Ook fijn is de keuken, met uitzicht op de tuin.'

kleding

'Het is zó bijzonder om in kledingstukken te lopen die in ons atelier worden gemaakt voor Lovely Lane, Alexandra Barker en ons eigen label.'

geur

'Chanel, al mijn leven lang. Vroeger was het Allure, nu is het Coco.'

muziek

'Franstalig, omdat Frans toch mijn taal is. Serge Gainsbourg, Youssou N'Dour en Zaz.'

kunstwerk

'Een houten werk uit Nigeria van Gerald Chukwuma. We kregen het als een soort bouw pakket toegestuurd en moesten het zelf in elkaar zetten.'

jaar zat ik aansluitend nog twee jaar op het hoofdkantoor in Genève. Het was een heel leerzame tijd.

GOUDEN KOOI

En toch merkte ik dat ik moeite had met de grootsheid van de VN en de gouden kooi waarin je terechtkomt als je ervoor werkt. Ik stuitte op een vacature bij Buitenlandse Zaken, waarbij het ging om de coherentie van het ontwikkelingsbeleid. Ik werkte met andere ministeries en veel NGO's, non-gouvernementele organisaties, samen aan allerlei lastige dossiers, waar we als Nederland en de Europese Unie aan de ene kant landen in ontwikkeling ondersteunen, maar tegelijkertijd met ons eigen handelen dat weer teniet doen. Het was een heel dynamische baan binnen een toch wat stroperige organisatie. Na vier jaar stapte ik over naar een NGO. Ik ging werken bij de Nederlandse tak van de IUCN, de International Union for Conservation of Nature, de overkoepelende organisatie waar alle milieu- en natuurorganisaties bij zijn aangesloten. Daar werd ik public affairs-adviseur. Inhoudelijk heel interessant; ik zette me in voor biodiversiteit en was delegatielid van IUCN wereldwijd bij de klimaatonderhandelingen.

Na een reorganisatie heb ik een jaar pauze genomen en een opleiding strategische communicatie gevolgd. Ik was er nog maar net mee klaar toen ik werd gevraagd als hoofd communicatie en lobby voor Wetlands International, een wereldwijde organisatie die zich inzet voor het beheer en behoud van waterrijke gebieden. Inhoudelijk was het leuk werk, maar ik klikte niet met de directeur. Als hoofd communicatie en lobby weet je dat je inhoudelijke discussies aan moet gaan, maar hier leek

'IK HEB ER LANG MEE GEWORSTELD dat ik depressief ben geweest'

het wel een permanente strijd waarbij macht en ego een grote rol speelden. Ik vroeg me na een tijdje af waarom ik het mezelf aandeed. Zelf ben ik behoorlijk kritisch en scherp, dus daarmee kan ik een eind meekomen in de masculiene wereld, maar ik ben ook erg sensitief, dus het kost me veel energie. Uiteindelijk ben ik opgestapt. Wat ik geleerd heb? Dat ik niet met een olifanten huid door het leven wil. De wereld heeft juist die feminiene waarden nodig: samenwerken, sensitiviteit, gelijkwaardigheid.

INDIVIDUELE TALENTEN

Ik vestigde me als strategisch communicatie adviseur. Daarnaast begon ik als vrijwilliger bij Refugee Company. Het doel daarvan is mensen met een vluchtelingenachtergrond helpen bij het vinden van werk. Het lukte een subsidie binnen te halen waarmee we een groot programma konden uitrollen met een betaald team. Ik ging er helemaal voor, vond het prachtig om te doen. Maar na tweeënhalft jaar zat mijn rechtvaardigheidsgevoel me enorm in de weg. De snelle groei van de organisatie leidde ertoe dat er mijns inziens niet genoeg oog was voor de individuele deelnemer aan onze programma's. Ik wilde dat mensen

zich gezien en gewaardeerd zouden voelen. Altijd maar groter en meer, onder het mom van meer impact maken, is nog steeds gebaseerd op het oude economische model. Uiteindelijk ben ik weggegaan; het ging me te veel over aantallen en te weinig over de menselijke maat. Najib Khalil en Ibrahim Aibash, twee goede kleermakers uit Syrië, wilden heel graag voor zichzelf beginnen, Maytham Al Saedi sloot zich ook aan. We besloten een kleermakerscoöperatie te starten omdat dat gelijkwaardig is en recht doet aan de maker die in de kledingindustrie altijd het onderspit delft. We produceren voor Nederlandse merken en alles is *made to order*. Er wordt alleen gemaakt wat daadwerkelijk wordt gekocht, zo blijft er nooit overgekochte voorraad achter. Inmiddels zijn er naast mij zes mensen bij Atelier Made Here betrokken. We gaan uit van de kwaliteiten van eenieder en zoeken vervolgens naar een passende constructie om mee te doen. Niet iedereen is volledig inzetbaar – de een is al op leeftijd, de ander heeft fysieke klachten, weer een ander heeft concentratieproblemen. Maar iedereen is even belangrijk. Als mensen hun talenten in kunnen zetten, draagt dat bij aan hun eigen welzijn en daarmee dus ook aan het welzijn van hun directe omgeving. En daar heeft dan weer de hele samenleving baat bij.

ANGSTIGE GEVOELENS

Ik heb lang geworsteld met het gegeven dat ik ooit depressief ben geweest. Ik vroeg me af of ik wel sterk genoeg was voor alles wat ik wilde in het leven. De angst om terug te vallen in het donkere gat is heel lang gebleven. Elf jaar geleden overleed mijn moeder, kort daarop kreeg ik een miskraam en

Ytha werkt graag in de woonkamer, waar ze omringd wordt door allerlei mooie herinneringen.

Beeldje uit Congo, een erfstuk van haar ouders.

‘WAT IK MIJN DOCHTER WIL MEEGEVEN? Dat ze dicht bij zichzelf blijft’

het jaar erop overleed mijn vader. Even dacht ik: dit is meer dan ik aankan, nu gaat het vast weer mis. Ik kwam erachter dat ik vooral last had van de angst dat het me weer zou kunnen overkomen in plaats van dat ik echt weer depressieve gevoelens had. Toen vorig jaar mijn zus overleed, speelde dat ook weer op. Ze was zo belangrijk in mijn leven. Inmiddels weet ik dat er angstige gevoelens kunnen zijn, maar dat ze ook weer verdwijnen. Daarop kunnen vertrouwen komt met de jaren. Dat ik sensitief ben zie ik inmiddels als een mooie eigenschap.

Ik wilde graag moeder worden en heb een tijd gedacht dat alleenstaand te worden, tot ik opeens Leon leerde kennen. Dat is nu dertien jaar geleden. Op mijn negenendertigste werd onze dochter Mylou geboren. Al met al een wonder, want zwanger worden ging niet bepaald vanzelf. Vervolgens was ik negen maanden zo misselijk dat ik opgenomen moest worden en aan het infuus en de sondevoeding moest. Ze is geboren via een keizersnee. Dus wat een feest dat ze er is! Mylou is een heel mooi meisje; heel sensitief, met een heel sterke eigen wil. Wat ik haar mee wil geven? Dat ze heel dicht bij zichzelf moet blijven.’ ●

Kunst uit Senegal,
meegebracht
van een reis.

